

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VII. De Matrimonij Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62672)

4. & aliis notat Barbosa in c. Is, qui si-
dem cit. n. 2.

149. Obſtare quidem huic Juris præſum-
ptioni, iſtiusque rationi omnem vim a-
dimere videtur Imprimis; quòd ex ofcu-
lis, amplexibus & ipſa etiam carnalis copu-
læ attentatione legitimus conſenſus &
matrimonium non præſumatur, c. fin.
quantumvis ejus præſumptione peccatum
non minùs excludatur inter deſponſatos,
Deinde; quòd ipſa etiam affectùs conju-
galiſ præſumptione in copula peccatum
non excludatur; cùm tali etiam affectu
admiſſa inducat matrimonium Claudefſti-
num, Jure Eccleſiaſtico graviter prohi-
bitum ante Concilium Tridentinum, &
hodie etiam, ubi Reformatoria Concilii
decreta in uſum deducta non ſunt, ut ex
can. Nullus, 30. q. 5. & ipſo etiam cap.
1. cit. pr. eſt indubitatum.

At revera neutrum obſtat. Prius;
quia multò major cauſa eſt Matrimonia-
lem affectum præſumendi ex ipſa copula,
quàm ex iſtius attentatione & ſimilibus
actibus; cùm propter majorem gravita-
tem culpæ & injuriæ in illa, quàm iſta
interveniens: tum verò; quòd per il-
lam conſummatam fiat traditio uſus cor-
poris, non etiam per attentatam, Bar-
boſa in c. Is, qui ſidem cit. n. 6. Poſterius;
quia idem Interpres in c. cit. n. 5. ipſo
Doctore Angelico allegatò, ſponſos af-
fectu conjugali clam conjunctos à pecca-
to excuſat: dummodo conſuetas Eccle-
ſiæ ſolenitates, matrimonium poſtea
publicè contrahendò, obſervare conſti-
tuerint; quòd, ſi hoc conſtituerint, eos
contra Eccleſiæ prohibitionem non agere,
velit & deſumat ex deciſione Alexandri
III. c. Quod nobis 2. de Claudefſt. deſponſ.
ita clam inita conjugia iis, quæ ante car-
nale commercium in facie Eccleſiæ con-
tracta ſunt, æquiparantis, dum ait, Ve-
rùm, ſi perſona contrahentium hoc va-

luerint publicare, ab Eccleſia recipien-
da ſunt & comprobanda tanquam ab ini-
tio in Eccleſia conſpectu contracta. Si hoc
non probetur, & peccaminofum etiam
ita clam inicum conjugium aſſeratur, lo-
cus nihilominus eſt allatæ rationi, & in
iſta fundatæ præſumptioni; quia in du-
bio, ſicut non præſumitur delictum, ſic
etiam ex duobus delictis, cùm utrum-
que excludi non poteſt, præſumendum
eſt minus, per ea, quæ arg. l. Si præſes
32. ff. de Penis tradit Soncinus in l. Cùm
queritur 26. ff. de Reb. dub. ac proinde
in copula deſponſatorum potiùs conjugaliſ
Eccleſiaſticæ, quàm fornicariis & Na-
turali Divinæque legi contrariis affectus
eſt præſumendus, Barboſa cit. n. 8.

ARTICULUS VII.

De Matrimonii Sacra-
mento.

SUMMARIUM.

150. Matrimonium eſt Nova Legis Sa-
cramentum:
151. Ad cujus dignitatem à Chriſto Do-
mino eſt elevatum.
152. Sacramenti Matrimonii deſinitio:
153. Materia, tam Proxima quàm Re-
motæ, & Forma.
154. Miniſter ejus non eſt ſacerdos, ſed
ipſi contrahentes.
155. Matrimonium aliud Legitimum,
aliud Ratum, aliud Conſumma-
tum eſt.
156. Legitimum latè & impropiè:
157. Fidelium Ratum propriè dictum,
158. Et unum Sacramentum eſt, aſſi-
ciens conjugem utrumque:
159. Eſt, id Sacramentum eſſe, uterque
ignoret.

G

160. Ma.

160. *Matrimonium fidelium contractum merè Civilem esse posse, affirmantium,*
 161. *Idque negantium verisimiliter Opinio.*
 162. *Matrimonium Sacramentum est, quando initur.*
 163. *Non etiam, quando consummatur.*
 164. *Quod fidelis contrahit cum infideli, Sacramentum non est,*
 165. *Etiam ex parte fidelis.*
 166. *Infidelium baptizatorum conjugium Sacramentum esse, quidam asserunt.*
 167. *Melius alii negant.*

150.

Matrimonium non contractum duntaxat Civilem, sed Novæ quoque & Evangelicæ legis Sacramentum esse, atque, ut Sacramenta cætera, Trident. *Sess. 7. can. 6. 7. & 8. de Sacrament.* obicem non ponentibus ipsam, quam ex Christi Domini institutione significat, Sanctificantem gratiam ex opere operato conferre, Orthodoxa veritas est, ab Oecumenicis Conciliis Florent. in *Decreto Unionis S. Quinti & Trident. Sess. 24. can. 1.* definita. Quod jam pridem agnovit S. Ecclesiæ Doctor Augustinus, cum, in *Ecclesia*, inquit, *nuptiarum non solum vinculum, sed etiam Sacramentum commendatur, Lib. de Fide & Operib.* juxta illud Apostoli, de Conjugio dicentis, *Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo & Ecclesia, ad Ephes. cap. 3. v. 32.*

151.

Sicut autem Matrimonium in ratione Contractus sub ipsum Naturæ conditionem exordium in voluptatis adhuc innocentis Paradiso à Domino Deo est institutum, Genes. *cap. 1. v. 6.* juncto *cap. 2. v. 24.* ut intimatur *can. Jus Naturale 7. dist. 1. c. Bigamis & c. Unico V, Nos*

igitur, de *Voto in 6.* sic ad statum & dignitatem Sacramentalem elevatum, & contrahentes ritè dispositos sanctificandim consecutum est à Naturæ restauratore & Humani generis Redemptore Christo, cum Repudii libellò antiquatò id, sicut ab initio fuit, insolubile in posterum esse jussit verbis, *Quod Deus conjunxit, homo non separet, Matth. cap. 19. v. 7.* ut ex Trident. *Sess. 24. pr. & §. Hoc autem cum Soto in 4. dist. 26. q. 2. art. 2. & aliis colligit Sanchez Lib. 2. de Matrim. disp. 4. n. 5. & Palao Tract. 28. disp. 2. p. 1. n. 4.*

Est autem Matrimonium, pro Contractu simul & Sacramento sumptum, Conjunctio maritalis, Spiritualis gratiæ collativa, sive Contractus maræ ac feminae, nullo Jure impeditos, ad individuum vitæ societatem & corporum ad actus conjugales mutuam traditionem obligans, iisque ritè dispositis conferens gratiam sanctificantem. Ita quoad sensum Toletus *Summa Lib. 7. cap. 5. Palao disp. cit. p. 1. n. 7. & Gobat Experient. Tract. 10. n. 387.*

De ejus Materia & Forma variæ sunt DD. sententiæ. Probabilior & cæteris expeditior est eorum, qui Materiam Remotam, circa quam Sacramentum versatur, constituunt ipsa utriusque contrahentis nullo Jure impediti corpora: Proximam, sive Materiam, ex qua ipsum matrimonii Sacramentum constituitur, ejusmodi corporum actualem & mutuam traditionem, atque acceptationem: Formam demum esse, ajunt, utriusque in eam traditionem & acceptationem consensum, verbis aliisve signis externis expressum. Ita Vasquez *disp. 3. de Matrim. cap. 4. Hurtadus disp. 3. de Matrim. n. 79. & Palao Tract. 28. disp. 2. p. 2. n. 2.* Quorum hac de re sensus verisimilis redditur ex eo; quòd hujus Sacramen-

Sacramenti eadem Materia & Forma sit, quæ est matrimonialis Contractus; cum iste à Christo non mutatus, sed relictus sit sub dispositione humanæ potestatis: & id solum, quod inter homines legitimus matrimonii Contractus est, ab ipso elevatum sit ad statum ac dignitatem Sacramenti, ex opere operato gratiam conferentis, ut communis DD. sensus & assertio est. Materia autem Remota sive, circa quam versatur nuptialis contractus, ejusmodi corpora: Proxima traditio & acceptatio: Forma autem sit contrahentium utriusque in traditionem & acceptationem mutuam consensus: sicut in Nominato v.g. Emptionis, Venditionis, & in Innominato contractu Permutationis Materia Remota res, circa quas alteri ab altero dandas tradendæve versantur: Proxima in Emptione Venditione mercem pro pretio & vicissim hoc pro illa tradendi obligatio, rerumque mutua traditio in Permutatione. Forma verò sunt mutuus consensus in obligationem aut traditionem, per verba aliave signa externa expressus.

Neque hæc explicatio aliena est à Concilio Florentino asserente, Sacramenta omnia constare rebus, velut Materiâ, & verbis, velut Formâ, ut à nonnullis DD. sed malè refertur; quia ejus incorruptus tenor est, *Omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materiâ, verbis tanquam formâ & personâ ministri conscientia Sacramentum cum intentione faciendâ, quod facit Ecclesia.* Quò locò sacra Synodus, non verbò, *Constare, sed Perfici* utendò, insinuavit, non omnia Sacramenta necessariò rebus tanquam Materia intrinsecè constitui, ut rectè adnotatur ab Hurtado & Palao *l. cit.*

154. Minister hujus Sacramenti non, ut Canus *de Locis Theolog.* Lib. 8. cap. 5. ad

5. voluit, est Sacerdos, ejus celebrationi assistens & conjugibus impertiens benedictionem nuptialem: sed ipsi contrahentes, ut iterum colligitur ex Concilio Florentino *cit. Decreti §. Septimum*, causam matrimonii efficientem statuens mutuum consensum, expressum regulariter per verba de præsentibus: qui consensus hoc modò non à Sacerdote, sed ab ipsis contrahentibus exprimitur: & ex Tridentino *cit. Sess. 24. cap. 1. de Ref. Matrim.* hoc, sine Parocho & testibus celebratum, antè validum tam in Sacramenti quàm in Contractus ratione fuisse, apertè supponente, dum id sine his initum primùm irritavit. Ratio aperta solidaque est; quia Sacramenti Minister est, qui ponit ejus materiam & formam: quod sibi mutuo ipsi contrahentes, non Sacerdos, præstant, Sotus *cit. q. 2. art. 3.* Bellarminus *Lib. 1. de Matr. à cap. 6.* oppositam Cani Opinionem temerariam vocans, *cit. Sanchez disp. 6. n. 2. & Pontius Lib. 1. Matr. cap. 8. n. 3.*

Dubium nunc est, an omne aut 155. quodnam Matrimonium sit Sacramentum. Est autem matrimonium triplex. Legitimum, Ratum, Consummatum. Legitimum, licet dici valeat, atque etiam sit quodcumque Jure non reprobatum, propriè tamen sive Legitimum tantùm id solummodo nuncupatur, quod secundùm leges humanas inter infideles, Paganos aut Judæos initur, & legitimo eorum consensu constat. Ratum sive Ecclesiæ ratificatione approbatum, quod secundùm Novæ Legis Divinas & Ecclesiasticas Sanctiones contrahitur à Fidelibus seu baptizatis: inter quos tamen, post id contractum, nondum intercessit commercium seu copula carnalis. Consummatum, quod per hujusmodi copulam est perfectum, Covarruvias *p. 2. de Sponsal. cap. 1. §. Unico, n. 4.* & Sanchez *cit. Lib. 2.*

- Lib. 2. disp. 1. n. 7.* Quâ distinctione præmissâ.
156. Convenit inter Orthodoxos DD. primò, Sacramentum propriè non esse matrimonium Legitimum; quòd simplici conventionis, seu contractûs solùm naturali vinculo constet: & licet, quòd signum sacrum & conjunctionis Christi cum Ecclesiâ figura aliquò modò sit, *c. Gaudemus 8. de Divortii;* & propterea in larga significatione Sacramentum etiam ipsum nuncupetur *c. cit. & c. fin. de Transact.* veri tamen & propriè dicti Sacramenti rationem non habeat; ut patet ex *cir. Concil. Florent. §. Quintò & Trident. Sess. 24. pr. §. Cùm igitur & can. 1. id à Christo Domino institutum & Novæ Legis Sacramentum esse, disertè asserentibus.* Ratio est; quia Paganorum & Judæorum conjugia deficiunt in virtute conjugum sanctificandi: eaque contractus, quòd sacro Baptismi lavacrò regenerati non sint, veri ac propriè dicti Sacramenti sunt incapaces, per textus *c. Veniens 3. pr. de Presbyt. non baptiz. & c. Per Carthechismum 2. de Cognat. spirit. in 6.* quibus Baptismus Sacramentorum omnium fundamentum ac janua vocatur: & per characterem, eò animâ impressum, homo illorum receptivus efficitur, sicut loquitur S. Thomas 3. p. q. 55. art. 3. Neque perfectè significant prædictam conjunctionem Christi cum Ecclesiâ, *c. Debitum 5. de Bigamis,* propter suam solubilitatem, favore Fidei ac Religionis Christianæ, ab infidelitate conversis aliquando indultam, *1. Corinth. cap. 7. v. 15. c. Quantò 7. & c. Gaudemus 8. de Divortii.*
157. Convenit inter eos secundò, verum & propriè dictum Sacramentum esse Matrimonium à Fidelibus contractum & propterea Ratum, ex doctrina S. Genitium Ephes. *cap. 3. v. 32. & S. Ecclesiæ*

Doctoris *de Fide & Operib. cap. 3. & cap. 7. uti & Lib. de Bono Conjug. cap. 4.* Ratio est; quia spiritualement & sanctificantem gratiam contrahentibus confert, ex definitione S. Synodi Trident. id impiè negantium temeritatem anathemate ferientis *can. 1. cit.* eaque præcipuè Novæ Legis matrimonium veteribus Judæorum ac Paganorum connubiis præstare, asserentis, *§. Cùm igitur cit.* Præterquam fideles, id dignè ineuntes & gratiæ obicem non ponentes, sanctificandi vim, à fidelibus contractû & Ratû matrimoniû ex Divina institutione continet significationem conjunctionis Dei cum anima iusta per Charitatem & Gratiam sanctificantem, *c. Debitum cit. pr. cùm, sicut matrimonii Rati vinculum Religiosâ unius conjugis Professione, c. Verum 2. & c. Ex publico 7. de Convers. conjug. & Apostolicâ etiam dispensatione, ut Tit. 6. n. 25. statuemus, sic inter Deum & animam justam intercedens unio peccatò mortali valeat dissolvi.*

Neque, ut matrimonium Ratum verum Sacramentum sit, interest, an à viro & muliere præsentibus vel absentibus, per se vel per procuratorem aut epistolam, in initum sit; cùm enim inter absentes ita in initum validum & perfectum sit in ratione Contractûs, *c. fin. de Procurat. in 6.* tale quoque erit in ratione Sacramenti, ut arguimus, cùm de conjugio per Procuratorem in inito ageremus *Lib. 1. Tit. 38. n. 34.*

Convenit inter melioris notæ DD. 158. tertio, à duobus fidelibus in initum matrimonium esse unicum Sacramentum. Ratio est; quia eorum unicus est contractus, & unicum conjugale vinculum, ad individuam vitæ societatem & actuam conjugalem exhibitionem obligationem inducens ex parte utriusque. Ergo etiam unicum Sacramentum, eam, quam significat,

significat, gratiam sanctificantem confers utrique contrahenti, ritè disposito & obicem non ponenti; quia ad statum & dignitatem Sacramenti elevatus est inter fideles initus contractus matrimonialis, Petr. de Ledesma *disp. 19. de Matr. q. 42. art. 1. dub. 3. cit. Sanchez disp. 10. n. 5. & Perez disp. 19. de Matr. f. 5. n. 4.*

159. Convenit inter eos quartò, etiam matrimonium fidelium, ejus elevationem ad statum Sacramentalem ignorantium, verum Sacramentum esse: dummodo intentionem habeant faciendi, quod faciunt ceteri fideles id contrahendò; quia ita id, quod facit Ecclesia, facere & ipsi intendunt, ut nihil desideretur ad rationem Sacramenti, ut cum S. Thoma *Addit. q. 51. art. 2. observant cit. Sanchez n. 6. & Perez f. 10. n. 3.*

160. Dissensio autem inter eos & controversia prima est, an Sacramentum etiam sit conjugium, ab iisdem initum cum intentione Sacramentum excludente, sive celebrandi contractum merè Civilem quod cum Scoto *in 4. dist. 26. q. unic. §. Sed qualiter negant Vasquez Tom. 2. in 3. p. disp. 138. cap. 5. n. 63. Rebellus de Oblig. Justit. p. 2. lib. 2. q. 5. concl. 1. Pontius cit. Lib. 1. cap. 9. n. 3. & RR. alii: qui, licet Matrimonii Sacramentum sine contractu consistere posse, inficiuntur, hunc tamen etiam inter fideles, quin Sacramentum sit, iniri posse, sustinent & moventur Primò; quòd contractus matrimonialis substantia tota haberi valeat sine intentione conficiendi Sacramentum: imò cum intentione hoc excludente; cum ea sine hujusmodi intentione haberi poterit, antequam Contractus elevaretur ad statum Sacramenti: per elevationem autem istam legitimus contractus quoad substantiam non fuerit mutatus. Secundò; quòd contractus matrimonialis, sine ejusmodi intentione initum à Christo*

irritatum, neque à Conciliis aut SS. Patribus expressum: neque ex DD. & fidelium sensu constat. Imò DD. non pauci matrimonium, à fidelibus per procuratorè aut epistolà inter absentes initum, Contractum duntaxat; non etiam Sacramentum esse docuerint cum Cano *de Loc. Theolog. Lib. 8. cap. 5. Cajetano Opusc. de Matrim. q. 1. & Victoria Summa n. 244. Tertio; quòd matrimonium Jure Naturali validum pro tali habendum sit, donec id Divino vel Ecclesiastico Jure irritatum repe-riatur, Extravag. Antiquè Joan. XXII. de Voto. Quartò demum; quòd, cum conditiones de facto aut Jure impossibiles & turpes, prolis & fidei bono & conjugii insolubilitati non adversantes, contractus matrimonialis valori non obstant, c. fin. de Condit. apposit. huic etiam non officiat conditio, excludens rationem Sacramenti.*

Hæ tamen rationes, etsi minimè 161. leves, ejus tamen efficaciam non sunt; ut inter fideles matrimonii à Sacramento separabilitatem propugnantium persuadeant Opiniones, & prævaleant oppositæ, quam cum Petr. de Ledesma *de Matrim. q. 42. & cit. Sanchez Lib. 2. disp. 10. n. 6. defendunt Coninck disp. 24. dub. 6. concl. 4. Palao cit. disp. 2. p. 2. num. 5. Illung. Theolog. Pract. Tract. 6. disp. 7. n. 37. quibus contrarium persuasit primò; quòd inter fideles initi matrimonii essentia consistat in matrimonii Contractu à Christo Domino ad Sacramenti dignitatem elevato; & propterea ex Divina institutione à legitimo Contractu matrimonii Sacramenti esse separabile non sit; ut inter fideles legitima intentio contrahendi matrimonium sit legitima intentio sibi mutuo administrandi & suscipiendi Sacramentum: & eos, qui matrimonialem Contractum volunt, etiam Sacramentum velle: & qui matrimonii Sacramentum volunt,*

volunt, etiam matrimoniale Contractum velle, sit necesse. Secundò definitiones conciliorum Oecumenicorum Florent. §. Quintò & §. Septimum cit. & Trident. Sess. 24. can. 1. de Sacram. Matrim. fidelium conjugium verè ac propriè Sacramentum esse, asserentium indefinitè sine distinctione & exceptione; ac proinde comprehendentium omnia matrimonia, quæ à fidelibus validè inveniuntur. Tertio; quia, si matrimonii Contractus non-Sacramentalis celebrari à fidelibus validè posset, non apparet ulla ratio, cur ab ipsis Sacramenti ratio separari & excludi licitè non possit, cum; quia istius ab illo separatio, si fieri queat, ullò tam Divinò quàm humanò Jure verita non reperitur: tum verò; quia à sponsis in peccati mortalis statu constitutis, matrimonium non-Sacramentale celebrandò, excludi posset Sacramenti administratio & susceptio sacrilega, cujus vitiò procul dubio infecta esset, in eo statu attentata matrimonii celebratio Sacramentalis.

Pro separabilitate rationis Sacramenti à contractu matrimoniali deducta non ad modum urgent. Primum; quia eò ipso; quòd matrimonium fidelium ad Sacramentalem statum elevatum sit, necessaria ad ipsius contractum est Sacramentum administrandi & suscipiendi intentio, saltem virtualis seu faciendi, quod facit Ecclesia, vel, quod faciunt alii fideles, matrimonium celebrantes: ultra quam intentionem circa contractum matrimonialem à Christo Domino nihil requisitum est vel immutatum, sed ille totus Ecclesiæ dispositioni est relictus.

Secundum & tertium, partim; quia ejusmodi intentionem ad matrimonii valorem exigi, satis liquet ex allegatis Conciliis, quæ fidelium matrimonium esse Sacramentum definiendò, ad illius va-

lorem Sacramentum administrandi & suscipiendi intentionem necessariam esse, definitivè intelliguntur: partim verò; quia matrimonium, per procuratorem initum, Sacramentum esse, negantium Opinio rejecta jam est *Lib. 1. tit. 38. n. 34.*

Postremum; quia, dictà matrimonii elevatione supposità, sicut conditio proli & fidei conjugalis bono & conjugii insolubilitati repugnans, sic etiam rationem Sacramenti à fidelium matrimoniis excludens matrimonii substantiæ adversatur; ut, si fideles illud contrahentes nullò modò velint Sacramentum, cum isto excludant validum Contractum: & si hunc efficaciter, & absolutè velint, in erroneo judicio separabilitatis Sacramenti à fidelium contractu fundata voluntas non administrandi & suscipiendi Sacramentum, inefficax evadat, & efficaci atque absolutæ voluntati celebrandi Contractum cedat; ut matrimonium tam Sacramenti rationem habeat quàm Contractus, ut rectè observant *cit. Sanchez & Palao uterq; n. 6.*

Controversia secunda est de matrimonio Consummato. Quod etiam, ac proinde Fidelium matrimonium, non solum in fieri, sive ipsum ejus contractum, sed post hunc jam initum, Eucharistiæ instar, Sacramentum esse & permanere volunt Sanchez *disp. 5. cit. n. 7.* & Laiman. *Lib. 5. Tract. 10. p. & cap. 2. n. 4.* suam hanc Opinionem fundantes in matrimonii significatione; cum eò ipso; quòd fidelium matrimonium omnimodam insolubilitatem pro tota conjugum vita fortiat, juxta illud, *Quod Deus conjunxit homo non separet, Matth. cap. 19. v. 6. c. Ex publico cit. in fine,* ex institutione Divina pro tota vita significet admirabile & insolubile conjugium, sive unionem Christi cum Ecclesia, per Incarnationis mysterium contractam: de qua S. Joannes, *Verbum, inquit, caro factum est & habitum.*

*habuit in nobis, cap. 1. v. 14. & c. De-
bitum cit.*

163. Sed ratio hæc speciosa magis quam solida est; quia hanc significandi vim matrimonio non confert Sacramentum; cum aliàs unio illa significaretur matrimonio fidelium Ratò: sed conjugii ab ipsis initi consummatio; cum eam vim etiam habeat matrimonii antè initi consummatio, facta post baptismum: licet tale matrimonium Sacramentum non sit. Quare verius, Matrimonii solum contractum propriè dictum Sacramentum esse, defendunt Coninck *disp. 24. dub. 2. n. 11.* & Palao *cit. disp. 2. p. 2. n. 3.* Ratio est; quia Sacramentum ex divina institutione est gratiæ signum Præcticum, ex opere operato sanctificans suscipientem, ut colligitur ex *cit. Concil. Florent. §. Quintò & Trident. Sess. 7. can. 6. 7. & 8.* conjugibus autem matrimonio utentibus gratiam sanctificantem istiusve augmentum ex opere operato conferri, communissima DD. sententia negat.

164. Controversia tertia est de conjugio, à fideli ex Apostolica dispensatione inito cum infideli, ut quondam à S. Monica cum Patricio & à S. Clothilde cum Clodoveo Francorum Rege, viris Ethnicis factum. Id enim etiam Sacramentum esse, Sotus *cit. art. 3.* & Universitatis nostræ singulare decus & Orthodoxæ veritatis adversus Novatorum errores acerrimus propugnator Joan. Echius *Homil. 73. de Sacrament.* quondam voluere, permoti illo, *Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem, & sanctificata est Mulier infidelis per virum fidelem, 1. Corinth. cap. 7. v. 14.* Id ipsi suadetur ratione; quòd conjugium tale sit verus matrimonialis Contractus, cui à fideli inito Christus contulit vim ac dignitatem Sacramenti.

165. Cæteri tamen & moderni præsertim DD. plerique, id etiam ex parte fide-

lis Sacramentum esse, negant; quòd, sicut in utroque unus numero Contractus, obligans utrumque, unum quoque & contrahentium utrumque simul afficiens sic Sacramentum; ut adeò, vel in utroque vel in neutro Sacramentum esse debeat: sicut vel in utroque vel in neutro est Contractus. Cum ergo secundum omnes Sacramentum non sit ex parte infidelis, utpote ejus ante Baptismum susceptum incapacis, *c. Veniens & c. Per Cathecismum cit.* tale etiam ex fidelis parte non erit. Quare ad statum ac dignitatem Sacramenti elevatus est solus contractus initus inter fideles, ex doctrina *cit. Gutierrez cap. 42. n. 4.* Sanchez *disp. 8. n. 2.* Vasquez *disp. 2. de Matrim. cap. 4. n. 10.* Neque alia mens fuit Apostoli; cum sanctificatio, quam in infidelem redundare, ait *cit. 1. Cor. 7. v. 14.* non sit Sacramentalis; partim quia hæc in infidelem non cadit: partim quia *V. cit.* agitur de eo, qui post conjugium cum infideli jam initum suscepit Baptismum: non de fideli cum Pagano vel Judæo post susceptum baptismum matrimonium ineunte: sed est conversio infidelis ad fidem, quæ ex cohabitatione & conversatione cum fideli conjugè speratur, *cit. Pontif. cap. 6. n. 8. & Perez disp. 19. s. 12. n. 4.*

166. Controversia quarta est de matrimonio, post quod in infidelitate contractum, conjuges suscipiunt Baptismum. Id enim in Sacramentum transire, Opinio est complurium magni nominis DD. in eo tamen dissentientium; quòd aliqui cum *cit. Gutierrez cap. 42. n. 5.* & Sanchez *disp. 9. n. 5.* id fieri velint ipsa Baptismi susceptione: alii vero cum Bellarmino *Lib. 1. de Matrim. cap. 5. in fine* & Laiman *cap. 3. n. 6.* hanc secutà & verbis aliisque signis externis expressâ renovatione pristini consensus. Quorum hi & illi pro se allegant D. Thomam *in 4. dist. 39. q. unica, art. 3. ad 1.* Infidelium conjugium Sacra-

Sacramentum esse asserentem, non actu, sed habitu, quasi diceret, non, dum actu id contrahunt, sed statim ac baptizantur, aut saltem post baptismum renovant consensum, Sacramentum effici; ne otiosa sit potentia nunquam reducibilis in actum. Rationem reddunt; quod infidelium conjugium suscepto Baptismo ratum & insolubile evadat: & Christi cum Ecclesia conjunctionem non minus perfecte significet, quam initum & consummatum à baptizatis. Unde, sicut initum à baptizatis, sic & à Judæis & paganis contractum matrimonium ipsa Baptismi susceptione aut hanc secuta consensus renovatione in Sacramentum transire, inferunt.

167. Sed ejusmodi conjugium in Sacramentum unquam transire, cum *cit. Ledesma q. 59. art. 2. & Vasquez cit. disp. 2. cap. 10. merito negant cit. Coninck disp. 23. dub. 2. concl. 7. Pontius cap. 9. n. 8. Perez f. 11. n. 5. Diana p. 3. Tract. 4. resol. 253. & alii.* Ratio est; quia matrimonium Sacramentum non est, nisi quando celebratur & existit ejus contractus; cum ad Sacramenti statum elevatus sit ejus contractus, secundum Leges humanas perfectus, sive traditio & acceptatio mutua corporum ad individuum Societatem vitæ & actus ex se aptos ad generationem prolis. Cum ergo, neque suscepti Baptismi, neque post hunc renovati consensus tempore, contractus nuptialis actu sit, infidelium conjugium neutro tempore verum novæ Legis Sacramentum evadet. Hoc profecto non asseruit Doctor Angelicus; quia *art. cit. Sacramenti nomen non strictè, pro signo Practico gratiæ sanctificantis; sed pro merè Speculativo, unionem Christi cum Ecclesiâ representante, accepit: quæ representatio secundum ipsum infidelium matrimonio actu non convenit, nisi post Baptismi susceptionem, cit. Perez n. 7.*

Neque susceptione aut renovatione illa conjugium in verum Sacramentum transire, & ex opere operato conferre gratiâ, persuadet ratio; quia omnimodam insolubilitatem & unionis illius perfectam significationem infidelium conjugium non consequitur ex eo; quod evadat Sacramentum: sed partim ex eo; quod dissolutionis à Deo aliquando permissa causa, scilicet Christianæ Religionis favor, cesset: partim verò ex matrimonii consummatione: postquam, neque ingressu Religionis, neque Apostolicâ dispensatione, solvi potest.

ARTICULUS VIII.

De Matrimonii Impedimentis generatim.

SUMMARIUM.

168. *Impedimenta alia Impedientia, alia Dirimentia sunt.*
169. *Utraque enumerantur.*
170. *Etiâ dirimentium quadam prodiva Jure Humano,*
171. *Sine mutatione Materie aut Formæ Sacramenti Matrimonij,*
172. *Determinatè requisita à Christo Domino,*
173. *Istius contractum subjiciente dispositioni Ecclesiæ:*
174. *A qua mutatus est, introductu variis impedimentis,*
175. *Omnes, etiam Principibus infidelibus subiectos,*
176. *Et solos fideles afficientibus.*
177. *Pro infidelibus subditis suis infideles,*
178. *Et fideles etiam Principes impedimenta Nuptialia statuere possunt.*

179. *Præ*